

Blansko

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Blansko

Nadmořská výška: 276 m n. m.

Počet obyvatel: 19 963

Adresa URL: www.blansko.cz

Okres: Blansko

GPS souřadnice: 49.364850N, 16.647755E

První pís. zmínka: 1136 (882 let)

PSČ: 678 01

Historie obce Blansko

Blansko vzniklo jako osada na pravém břehu řeky Svitavy. Četné archeologické nálezy svědčí o tom, že oblast Blanenska byla osídlena prakticky již od pravěku. Blansko samotné vzniklo původně jako osada (Staré Blansko) na pravém břehu Svitavy, podél níž procházela významná obchodní stezka z Podunají do Čech. První písemná zmínka o něm je zachycena již v Letopisech kanovníka Vyšehradského, pokračovatele Kosmova a vztahuje se k zajímavé události roku 1136, kdy mezi olomouckým biskupem Jindřichem Zdíkem a brněnským úředním knížetem Vratislavem probíhal ostrý majetkový a politický spor o právo vystavět v Blansku nový kostel. Spor po čase ukončilo až rozhodnutí pražského knížete Soběslava, který dal biskupovi za pravdu, a tak mohl Jindřich Zdík nový kostel v Blansku, které se záhy stalo významnou součástí biskupských statků, dostavět a vysvětit.

Od konce 14. století se objevují zprávy o tzv. manském dvoře na levém břehu Svitavy. Kolem tohoto dvora, stojícího zhruba v místech dnešního zámku, postupně vyrůstala osada Nové Blansko. Obě části se správně a ekonomicky vyvíjely samostatně až do roku 1526.

V roce 1580 bylo Blansko povýšeno na městys.

V poslední třetině 16. století se Blansko dostalo do držení rodu Žalkovských ze Žalkovic. R. 1580 bylo Blansko Matyášem Žalkovským povýšeno na městečko. Matyášův syn Jan Žalkovský nechal na přelomu 16.–17. století přestavět původní gotickou tvrz na renesanční zámek.

Od konce 17. století vlastnil blanenské panství slezský rod hrabat Gellhornů, který zde také založil železářskou výrobu (1698). V této tradici pokračoval rod Salm-Reifferscheidt, který v roce 1766 získal blanenské panství koupí. První polovina 19. století byla obdobím rozkvětu blanenského železářství a zejména rozmachu výroby umělecké litiny. Salmům, kteří v r. 1896 prodali železářny pražské firmě Breitfeld-Daněk, patřilo blanenské panství do r. 1945.

Velký význam pro rozvoj Blanska měla výstavba železniční trati Brno - Česká Třebová - Praha, kterou v úseku Brno - Blansko stavěla v letech 1843–1849 italská firma Tallachini.

Po zrušení patrimoniální správy koncem 40. let 19. století a územní reformě se stalo Blansko centrem soudního okresu.

Významným datem v dějinách obce pak bylo povýšení Blanska na město v roce 1905 dekretem císaře Františka Josefa I.

V roce 1949 se stalo Blansko okresním městem a zůstalo jím i po reformě územního členění státu v roce 1960.

Osobnosti spjaté s Blanskem Karel Absolon (1877–1960) – český paleontolog a speleolog Jindřich Zdík (†1150) – český duchovní a diplomat, biskup olomoucký Karolina von Linsingen (1168–1815) – dcera

generála Viléma von LinsingenKarel Jaroslav Maška (1851–1916) – moravský archeolog a antropologErich Roučka (1888–1986) – moravský technik, vynálezce a badatelFerdinand von Saar (1833–1906) – rakouský spisovatel a dramatikHugo František hrabě ze Salmu (1776–1836) – zakladatel Františkova (dnešního Moravského zemského) muzeaJindřich Wankel (1821–1897) – významná osobnost českého kulturního a vědeckého života 2. poloviny 19. stol.Ludvík Daněk (1937–1998) – reprezentant ČR v hodu diskem, olympijský vítěz z Mnichova 1972

